ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΤΩΝ ΜΠΟΕΡΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΓΓΛΩΝ

Η ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ ΤΗΣ ΚΙΒΩΤΟΥ

Ένα ἀληθινὸ ἐπεισόδιο τοῦ πολέμου τοῦ Τράνσβααλ. Τὸ παραπλανημένο ἀπόσπασμα τῶν Μπόερς. Μέσ' στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας. Ἡ φιλέξενη ἀγρεικία. Ὁ γέρο Μπόερ καὶ ἡ κόρη του. Μιὰ ἡρωϊκὴ νέα. Μόνη μέσ' στὸν πόλεμο, στὴ νύχτα καὶ τὴν τρικυμία. Ὁ ἀγγελιοφόρος τῆς νίκης, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΒΡΑΔΥΑΖΕ.... Ὁ λοχαγὸς Μπέργκερ ἀνορθώθηκε στοὺς ἀναβατῆρες τοῦ ἀλόγου του καί, κυττάζοντας ὁλόγυρά του, προσπάθησε νὰ διασχίση μὲ τὸ βλέμμα του τοὺς βράχους καὶ τὰ σύδεντρα ποὺ τὸν περιστοιχίζαν, τὸν ἀδιέξοδο αὐτὸ λαβύρινθο ὅπου τὸ μικρὸ ἀπόσπασμά του μάταια ἔψαχνε τόσην ὥρα νὰ βρῆ ἕνα δρόμο ποὺ θὰ τοῦ ἐπέτρεπε νὰ πάη καὶ νὰ ἑνωθῆ μὲ τἄλλα μποερικὰ στρατεύματα, τὰ συγκεντρωμένα στὴν Σπίτζ - Κόπ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ στρατηγοῦ Ζοῦμπερ.

Τὸ βράδυ ἀπλωνότανε πειά. Ὅλη τὴν ἡμέρα τὴν εἶχαν περάσει πολεμῶντας, καὶ οἱ Μπόερς, μὲ τὰ πλατύγυρα καπέλλα τους, μὲ τὴ καραμπίνα ἐτ' ὤμον, ζωσμένοι μὲ τὶς φυσιγγιοθῆκες τους, ἐβάδιζαν μὲ κόπο, μὲ τὸ κεφάλι σκυφτὸ καὶ τὰ πόδια κομμένα, ἀποκαμωμένοι ἀπ' τὴν κούρασι, τὴ ζέστη καὶ τὴν ἀνησυχία.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς μάχης, τὴν ὥρα ποὺ οἱ Ἄγγλοι τοῦ στρατηγοῦ Κόλλεν εἶχαν ἐπιτεθεῖ ἐνάντιον τῶν ὑψωμάτων τῆς Σπίτζ-Κόπ, τὸ ἀπόσπασμα αὐτὸ εἶχε ἀποχωριστεῖ ἀπὸ τὸ ἄλλο στράτευμα καὶ εἶχε βρεθεῖ ἔξαφνα μέσ' στὸ σκοῦρο ἐκεῖνο τῶν βράχων καὶ τῶν σύδεντρων.

Ἀπὸ ἐκείνη τὴν ὥρα πλανιότουσαν στὴν τύχη. Ἡ μάχη ἔπρεπε νὰ εἶχε τελειώσει πειά, γιατί οἱ πυροβολισμοί, ποὺ τοὺς ὁδηγοῦσαν ὡς τώρα, εἶχαν πάψει καὶ ἡ τροπικὴ νύχτα ἄρχιζε νὰ σκεπάζη τὰ πάντα μὲ τοὺς μαύρους πέπλους της.

Κατὰ τὶς ὀχτὼ ἡ ὥρα, ὁ λοχαγὸς Μπέργκερ καὶ οἱ τριάντα σύντροφοί του, ἀφοῦ ἀνέβηκαν μιὰ χαράδρα, σχεδὸν κάθετη, βρέθηκαν ἔξαφνα μπρὸς σὲ μιὰ μεγάλη πεδιάδα. Πίσω τους ἡ βουνοκορφὲς χανότουσαν μέσ' στὰ σκοτάδια τοῦ μαυρισμένου οὐρανοῦ ποὺ προμηνοῦσε μπόρα. Δεξιὰ κι' ἀριστερὰ πυκνὰ δάση ἁπλωνότοισαν. Καμμιὰ πνοὴ δὲν περνοῦσε ἀπὸ τὸν ἀέρα καὶ ἡ ζέστη ἦταν καταθλιπτική. Τὰ τεράστια καλάμια τῶν βάλτων σάλεψαν ἔξαφνα καὶ μιὰ ἀγέλη ἐλεφάντων πρόβαλε, περπατῶντας μὲ πάταγο.

Οἱ στρατιῶτες σταμάτησαν καὶ κάθησαν ἐκεῖ. Ἀμέσως οἱ ἐλέφαντες, ποὺ τοὺς εἶχαν χαλάσει τὴν ἡσυχία, ξαναγύρισαν στὸ δάσος. Ἔξαφνα ἕνας ἄντρας σηκώθηκε καὶ εἶπε :

— Βλέπω ἕνα φῶς !

— Ἀκούω ἕνα κανόνι ! ἐπρόσθεσε ἕνας ἄλλος.

Ὅλοι τότε ἄρχισαν νὰ κυττάζουν καὶ ν' ἀφογκράζονται. Ἕνα φωτεινὸ σημάδι πράγματι διέσχιζε τὸ σκοτάδι καὶ ἀντανακλοῦσε μέσ' στὰ νερὰ τοῦ βάλτου. Ἕνας ὑπόκωφος κρότος ἀκουγόταν μακρυά, μέσα στὴ σιωπὴ τῆς νύχτας. Ὁ μικρὸς ὅμιλος βάδιζε τότε κατ' εὐθεῖαν προς τὸ φῶς καὶ σὲ λίγο ὁ σκοτεινὸς ὄγκος ἑνὸς μεγάλου καὶ χαμηλοῦ σπιτιοῦ διεγράφη μπροστά τους, κάτω ἀπ' τὸν οὐρανό. Ὁ λοχαγὸς προχώρησε τότε ὥς τὴν πόρτα καὶ χτύπησε δυνατὰ τὸ βαρὺ ρόπτρο της. Ἀμέσως τὸ φῶς, ποὺ ἦταν πίσω ἀπὸ ἕνα παράθυρο, ἔσβυσε, ἕνα πατζοῦρι ἄνοιξε καὶ ἡ κάννη ἑνὸς τουφεκιοῦ πρόβαλε ἀπ' αὐτὸ σὰν φεῖδι.

— Ποιὸς εἶνε ; ρώτησε μιὰ φωνὴ σκληρή, ὁλλανδικά.

— Φίλος, ἀπάντησε ὁ λοχαγός.

Ἀμέσως τὸ ὅπλο τραβήχτηκε μέσα καὶ σὲ λίγο ἡ κλειδαριὰ ἔτριξε, ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ τρία πρόσωπα παρουσιάστηκαν μπρὸς στοὺς στρατιῶτες : Ἕνας γέρος, ὁλόλευκος καὶ συντριμμένος, ποὺ στηριζόταν σ' ἕνα δίκαννο, μιὰ γρηὰ ποὺ κρατοῦσε στὰ χέρια της μιὰ λάμπα καὶ πίσω τους μιὰ κόρη, ξανθὴ καὶ τριανταφυλλένια, μὲ γαλάζια μάτια ποὺ στεκόταν ὁλόρθη καὶ περήφανη.

Γεμάτοι χαρὰ κ' οἱ τρεῖς, ὑποδέχτηκαν τοὺς στρατιῶτες.

— Γυναῖκα, εἶπε ὁ χωρικός, στρῶσε τὸ τραπέζι καὶ σύ, Κατερίνα, πήγαινε νὰ φέρης τυρὶ καὶ μπύρα...

Ἡ δυὸ γυναῖκες ἔτρεξαν νὰ συμμορφωθοῦν ἀμέσως μὲ τὴ παραγγελία τοῦ γέρου, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ ἔκλεισε τὴν πόρτα, ὡδήγησε τοὺς Μπόερς σὲ μιὰ μεγάλη αἴθουσα, ποὺ μόλις ἡ λάμπα τὴν ἐφώτιζε.

Ὁ οἰκοδεσπότης ἐκύτταζε τοὺς ξένους του μὲ συμπάθεια καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγο τοὺς ρώτησε :

— Καὶ ἡ μάχη πῶς πῆγε ;

Τὴν ὥρα τῆς μάχης τὸ ἀπόσπασμα εἶχε ἀποχωριστεῖ ἀπὸ τὸ ἄλλο στράτευμα...

Ἀκουγόντουσαν ὅλη τὴν ἡμέρα ὡς ἐδῶ οἱ πυροβολισμοί.

— Δὲν ξέρω τίποτε, ἀπάντησε ὁ λοχαγός, ὑψώνοντας τοὺς ὤμους του. Χωριστήκαμε ἀπὸ τὴν ὁπόλοιπη στρατιὰ καὶ τὸ σκοτάδι μας ἐμπόδισε νὰ συναντήσουμε τοὺς δικούς μας.

— Ἐ, λοιπόν ! εἶπε ὁ γέρος, δὲν ἔχετε παρὰ ν' ἀκολουθήσετε τὸ ποτάμι καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι πρὶν διανύσετε δέκα μίλλια, θὰ συναντήσετε τοὺς δικούς μας.

— Ἤ τοὺς Ἄγγλους, πρόσθεσε ἕνας στρατιώτης.

Σιωπὴ ἐπακολούθησε. Ὅλοι σκεφτότουσαν πὼς ἂν ὁ στρατηγὸς Ζοῦμπερ ἦταν νικητής, θὰ μποροῦσαν νὰ ἐξακολουθήσουν ἄφοβα τὸ δρόμο τους. Μὰ ἂν εἶχε συμβῆ τὸ ἀντίθετο, οἱ Ἄγγλοι θὰ εἶχαν καταλάβει ὅλα τὰ περάσματα.

Ἔξαφνα μιὰ φωνὴ δροσερὴ ἀκούστηκε :

— Λοχαγέ μου, ἂν θέλετε, ἀναλαμβάνω ἐγὼ νὰ σᾶς πληροφορήσω σγετικῶς.

Ἀμέσως ὅλοι γύρισαν τὰ μάτια τους πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἀκούστηκε ἡ φωνὴ καὶ εἶδαν τὴν Κατερίνα, τὴν κόρη τοῦ οἰκοδεσπότη.

Κάπως χλωμή, μὰ μὲ φωνὴ σταθερή, ἡ νέα ἐξακολούθησε :

— Ἐκεῖ ὅπου ἕνας ἄντρας δὲν περνάει, μιὰ γυναῖκα δὲν δυσκολεύεται νὰ περάση...

Καθὼς μιλοῦσε, εἶχε ἑνώσει τὰ χέρια της ἱκετευτικά. Ὁ Μπέργκερ ἐκύτταζε τὸ γέρο, ξαφνιασμένος γιὰ τὴ σιωπή του. Μὰ ὁ γέρος Μπόερ εἶχε καρφώσει τὰ μάτια του στὴν κόρη του καὶ χαμογελοῦσε ἀλλόκοτα. Τέλος εἶπε περήφανα :

— Ὡραῖα, κόρη μου !.... Ὡραῖα, Κατερίνα !... Μίλησες σὰν ἄντρας !

— Μὰ δὲν συλλογίζεστε, εἶπε τότε ὁ λοχαγὸς στὴ νέα, τὰ λιοντάρια, τὸν ἐχθρό, τὴ νύχτα....

Ἕνας κεραυνὸς ποὺ συντάραξε ὅλο τὸ σπίτι, τὸν διέκοψε.

— ... Καὶ τὸν ἐχθρό ! ἐπρόσθεσε σὲ λίγο.

— Ἡ πατρίδα ἔχει ἀνάγκη ὅλων τῶν παιδιῶν της ! ἀπάντησε ψυχρὰ ὁ γέρος.

Μὰ ἡ νέα εἶχε ἐντωμεταξὺ ἐξαφανισθεῖ. Ἄκουγαν τώρα στὴν αὐλὴ ἕνα ἄλογο νὰ περπατάη. Σὲ λίγο ξαναγύρισε, ἀχτινοβολῶντας ὁλόκληρη :

— Ἂς εἶνε εὐλογημένος ὁ Θεός ! φώναξε. Ἄρχισε ἡ μπόρα ! Εἶμαι σίγουρη τώρα πὼς θὰ περάσω...

— Εἶσαι ὁπλισμένη ; τὴ ρώτησε ὁ πατέρας της.

Τότε ἐκείνη ἄπλωσε τὸ χέρι της πρὸς τὸ δίκαννο. Μὰ ὁ λοχαγὸς σηκώθηκε καὶ τῆς εἶπε :

— Γιὰ μιὰ τέτοια ἀποστολή, δὲν εἶνε καθόλου κατάλληλο αὐτὸ τὸ ὅπλο. Πάρτε αὐτό, δεσποινίς !...

Καὶ ἔβγαλε τὸ πιστόλι του καὶ τῆς τὸ ἔδωσε.

— Θὰ σᾶς τὸ ξαναφέρω, ἀπάντησε ἡ νέα, μαζὶ μὲ τὴν ἀναγγελία τῆς νίκης.

— Ὁ Θεὸς νὰ δώση, εἶπαν τότε ὅλοι.

Ἡ νέα ἀγκάλιασε τοὺς γονεῖς της καὶ βγῆκε ἔξω. Γιὰ λίγη ὥρα ἀκούστηκε ὁ καλπασμὸς τοῦ ἀλόγου της, κ' ἔπειτα ἔσβυσε. Ὁ λοχαγὸς ἔβγαλε τὸ ρολόϊ του καὶ τὸ ἔβαλε ἐπάνω στὸ τραπέζι.

— Μὲ τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἥλιου θὰ ἔχη ἴσως ξαναγυρίσει, εἶπε ὁ λοχαγός.

Καὶ ἀπὸ ἐκείνη τὴ στιγμὴ δὲν ἀντάλλαξαν οὔτε λέξι.

Συμμαζεμένη σὲ μιὰ γωνιὰ ἡ γρηὰ μητέρα τῆς νέας ἔκλαιγε σιωπηλά.

* * *

Εἶχε ἀρχίσει πειὰ νὰ χαράζη. Σταγόνες νεροῦ κυλοῦσαν σὰν διαμάντια ἀπάνω στὰ πλατειὰ φυλλώματα, ποὺ τὰ εἶχε βεμλύνει ἡ νυχτερινὴ μπόρα. Καὶ μαζὶ μὲ τὸ πρῶτο κελάδημα τῶν πουλιῶν, ἀντήχησε τὸ πρῶτο μουγκρητὸ τῆς μπόρας.

Οἱ τριάντα ἄνδρες τοῦ λοχαγοῦ Μπέργκερ, γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο, εἶχαν ὀχυρώσει τὴν ἀγροικία. Περίμεναν τὴν ἐπιστροφὴ τῆς Κατερίνας, γιὰ νὰ μάθουν ἂν τὰ περάσματα ἦσαν ἐλεύθερα. Μὰ ἡ ὥρα περνοῦσε καὶ ἡ νέα δὲν φαινόταν πουθενά. Τὴν εἶχαν συλλάβει τά-

χα, τὴν εἶχαν σκοτώσει ἢ μήπως τὴν εἶχαν καταβροχθίσει τὰ θηρία; Μυστήριο...

Ἔξαφνα, μιὰ ἐκπυροσκρότησις ἀντήχησε πολὺ κοντά. Οἱ Μπόερς ἅρπαξαν τὶς καραμπίνες τους καὶ θέλησαν νὰ τρέξουν, μὰ ὁ ἀρχηγός τους τοὺς συγκράτησε, λέγοντας :

— Νὰ πᾶνε μονάχα τέσσερες !

Μὰ ἐκείνη τὴ στιγμὴ παρουσιάστηκε ὁ γέρος οἰκοδεσπότης καὶ εἶπε :

— Νὰ μπῶ ἐγὼ ἐπικεφαλῆς τους !

Καθὼς μιλοῦσε ἔτσι, τὰ μάτια του, κάτω ἀπ' τὰ πυκνά του φρύδια, πετοῦσαν σπίθες. Εἶχε ἀνορθώσει τὸ καμπουριασμένο κορμί του καὶ ἦταν ὑπέροχος μέσ' στὴν ἀποφασιστικότητά του.

Ὁ λοχαγὸς δέχτηκε πρόθυμα τὴν πρότασί του καὶ ἀμέσως οἱ πέντε ἄντρες βγῆκαν ἔξω.

Ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας πέρασε. Δὲν ἀκουγόταν τώρα παρὰ μακρυὰ μιὰ ὁμοβροντία πυροβολισμῶν τρομερῶν, ποὺ φαινόταν σὰν ν' ἀπομακρύνεται ὁλοένα.

— Νά τους ! φώναξε ἔξαφνα κάποιος ἀπ' αὐτοὺς ποὺ εἶχαν μείνει στὸ σπίτι.

Πράγματι στὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου εἶχαν φανεῖ οἱ πέντε πρόσκοποι, φέροντας μαζύ τους ἕνα φορτίο... Ἦταν ἡ Κατερίνα. Ἡ μητέρα ἔβγαλε μιὰ διατεραστικὴ κραυγὴ καὶ ἔτρεξε πρὸς τοὺς στρατιῶτες.

— Πεθαμένη ; ρώτησε ὁ Μπέργκερ μὲ ἀγωνία.

— Ζωντανή ! ἀπάντησε ὁ γέρος. Ἐμπρός, γρηά !.... Ἡσυχία ! Δὲν εἶνε τίποτε !...

Μὲ πολλὲς προφυλάξεις ξάπλωσαν τότε τὴν Κατερίνα στὴ μεγάλη πολυθρόνα τοῦ πατέρα της. Ἦταν γεμάτη ἀπὸ λάσπες, εἶχε τὰ ροῦχα της κουρελιασμένα καὶ ἦταν ἀκόμα κατάχλωμη. Μὰ τὰ μάτια της ἔλαμπαν ἀπὸ κάποια μεγάλη χαρὰ καὶ χαμογελοῦσε.

— Ἔ, λοιπόν ; τὴ ρώτησε μὲ ἀγωνία ὅταν συνῆλθε κάπως.

— Νικήσαμε ! ψιθύρισε ἡ νέα.

Καί, τραβώντας ἀπ' τὴ ζώνη της τὸ περίστροφο, τὸ ἔδωσε στὸ λοχαγό.

— Ἐκράτησα τὴν ὑπόσχεσί μου !... ψιθύρισε σὲ λίγο. Καὶ θὰ ξαναγύριζα πιὸ γρήγορα, ἂν τὸ ἄλογό μου, τρομαγμένο, δὲν μὲ παρέσυρε πρὸς τὸ δάσος, ὅπου μὲ γκρέμισε κάτω... Ἐκεῖ λιποθύμησα.... Ὅ-ταν συνῆλθα, σύρθηκα μὲ κόπο ὥς ἐδῶ... Τέλος, ἐπυροβόλησα, γιὰ νὰ σᾶς εἰδοποιήσω...

Ὁ λοχαγὸς τῆς φίλησε τὸ χέρι καὶ ἀπωθῶντας ἐλαφρὰ τὸ περίστροφο ποὺ τοῦ ἔδινε ἡ Κατερίνα, τῆς εἶπε μὲ σιγανὴ φωνή :

— Κρατῆστε το, κρατῆστε το εἰς ἀνάμνησιν τῆς τρομερῆς αὐτῆς νύχτας....

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΤΑ... ΠΕΝΘΙΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ὅταν ὁ περίφημος Ἰταλὸς κριτικὸς τοῦ περασμένου αἰῶνος, Φιορεντίνο, ἐπῆγε στὸ Παρίσι, θεώρησε καθῆκον του νὰ ἐπισκεφθῆ μεταξὺ τῶν πρώτων καὶ τὸν μεγάλο μυθιστοριογράφο Ὀνορὲ ντὲ Μπαλζάκ.

Ὁ Μπαλζὰκ δέχτηκε μ' ἐξαιρετικὴ ἐγκαρδιότητα στὸ σπίτι του τὸν Ἰταλὸ κριτικὸ καὶ τοῦ ἔδειξε καὶ τὴ βιβλιοθήκη του, στὴν ὁποία ὑπῆρχαν καὶ πολλὰ ἀπὸ τὰ ἔργα του.

Σὲ μιὰ στιγμὴ τὸ βλέμμα τοῦ Φιορεντίνο ἔπεσεν ἐπάνω σ' ἕνα τόμο ποὺ ἔφερε τὸν τίτλο : «Ὀνορὲ ντὲ Μπαλζάκ : Πένθιμα Διηγήματα».

Ξαφνιασμένος τότε ὁ ἐπισκέπτης εἶπε στὸ Μπαλζάκ :

— Ξέρω ὅτι ἔχετε γράψει ὥς τώρα τὰ «Φιλοσοφικὰ Διηγήματα», καθὼς καὶ τὰ «Εὔθυμα Διηγήματα». Μὰ ἀγνοοῦσα ἐντελῶς ὅτι ἔχετε ἐκδόσει καὶ τόμο «Πενθίμων Διηγημάτων».

— Ἀνοίχτε τὴ βιβλιοθήκη μου γιὰ νὰ δῆτε, εἶπε χαμογελῶντας ὁ Μπαλζάκ.

Ὁ Φιορεντίνο ἄνοιξε πράγματι τὴ βιβλιοθήκη καὶ ἐπῆρε ἀπὸ μέσα τὸ βιβλίο.

— Μὰ τί εἶν' αὐτό ; φώναξε μόλις τὸ ἄνοιξε καὶ εἶδε στὶς σελίδες του μερικοὺς χειρογράφους τίτλους ποὺ ἔλεγαν μὲ μεγάλα γράμματα : «Κρέας, Λαχανικά, Ζάχαρι, Λάδι, κτλ.» καὶ διαφόρους λογαριασμοὺς ἀπὸ κάτω.

— Εἶν' ἕνα ἀπὸ τὰ τελευταῖα μου βιβλία, τοῦ ἀπάντησε γελῶντας ὁ Μπαλζάκ. Ἐδῶ γράφω τὶς ἐντυπώσεις μου ἀπὸ τὴν... καθημερινὴ ζωή !...

ΤΟ ΑΝΑΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΜΠΑΛΖΑΚ

Ὁ Μπαλζάκ, ὡς γνωστόν, ἦταν κοντὸς τὸ ἀνάστημα καὶ χονδρός. Κάποτε, βλέποντας σ' ἕνα περιοδικὸ μιὰ καρικατοῦρα, ἡ ὁποία ἐσατύριζε τὸ χαμηλό του ἀνάστημα, εἶπε :

— Οἱ μεγάλοι ἄνδρες πρέπει νὰ εἶνε κοντοί... Κι' αὐτὸ γιατὶ τὸ κεφάλι τους πρέπει νὰ βρίσκεται κοντὰ στὴν καρδιά της καὶ νὰ μπορῆ νὰ συνεργάζεται μαζύ της !...

ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΛΛΟ ΚΟΣΜΟ

Η ΚΗΔΕΙΑ ΚΑΙ Η ΤΑΦΗ ΤΩΝ ΠΝΙΓΜΕΝΩΝ

Τί γίνεται σὲ μερικὰ χωριὰ τῆς Ἀγγλίας. Τὸ γενικὸ πένθος. Στὸ σπίτι τοῦ πνιγμένου. Ἡ κηδεία καὶ ἡ ταφή του. Τὰ μνημόσυνα. Δεήσεις, κηρύγματα καὶ προσευχαί. Ἀνάλογα Ἑλληνικὰ ἔθιμα, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Σὲ μερικὰ χωριὰ τῆς Ἀγγλίας ὑπάρχουν περιεργότατα ἔθιμα, σχετικὰ μὲ τὴν κηδεία, τὴν ταφὴ καὶ τὰ μνημόσυνα ποὺ γίνονται ὑπὲρ ἐκείνων ποὺ πνίγηκαν στὴ θάλασσα.

Ὅταν ἡ θάλασσα βγάλη στὴν ἀκτὴ τὸ πτῶμα κανενὸς πνιγμενου χωρικοῦ, τότε ὅλο τὸ χωριὸ ντύνεται στὰ μπλὲ καὶ κατεβαίνει σ' ἀκρογιάλι.

Ἐκεῖ ὁ γεροντότερος χωριανὸς προσφέρει μέσα σ' ἕνα πήλινο δοχεῖο νερὸ τῆς θάλασσας σ' ὅλους τοὺς χωριανούς του. Δὲν τὸ πίνουν βέβαια τὸ νερὸ αὐτὸ οἱ χωρικοί. Τὸ δοκιμάζουν μόνον γιὰ νὰ δείξουν τὸν πόνο ποὺ αἰσθάνονται γιὰ τὸ κακὸ ποὺκανε ἡ θάλασσα σ' ἕνα συχωριανό τους.

Κατόπιν σηκώνουν τὸ πτῶμα τοῦ πνιγμένου καὶ τὸ πηγαίνουν ὅλοι μαζὺ στὸ σπίτι του, ὅπου περιμένει ἡ οἰκογένειά του, ἡ ὁποία δὲν ἔλαβε μέρος στὴν ἔξοδο τοῦ χωριοῦ πρὸς τὴν θάλασσα.

Στὸ σπίτι τοῦ πνιγμένου τὰ παιδιά του ραντίζουν μ' ἀνθόνερο τοὺς χωρικούς. Ἐπίσης ἡ γυναῖκα τοῦ πνιγμένου παίρνει ἀνθόνερο καὶ ραντίζει τὸ πτῶμα τοῦ νεκροῦ συζύγου της.

Εὐθὺς ἀμέσως κατόπιν γίνεται ἡ κηδεία καὶ ἡ ταφὴ τοῦ πνιγμένου.

Πάνω στὶς δέκα ἡμέρες γίνεται τὸ πρῶτο μνημόσυνο τοῦ νεκροῦ. Ὅλο τὸ χωριὸ πηγαίνει τότε στὸν τάφο τοῦ πνιγμένου καὶ προσεύχεται. Μετὰ τὴν κοινὴ αὐτὴ προσευχή, ὁ πάστωρ τοῦ χωριοῦ κάνει ἕνα μικρὸ κήρυγμα, τὸ ὁποῖον κατὰ παλαιὰν συνήθειαν τελειώνει πάντοτε στερεοτύπως μὲ τὰ λόγια αὐτά :

— Σὺ ποὺ πνίγηκες καὶ πῆγες δικαιωμένος στοὺς οὐρανούς, νὰ παρακαλῆς τὸν Κύριο νὰ φυλάγη ἀπὸ πνιγμὸ ἐμᾶς ποὺ μένουμε στὸν μάταιο τοῦτον κόσμο !

Στὸ πρῶτο αὐτὸ μνημόσυνο δὲν παρίσταται ἡ οἰκογένεια τοῦ πνιγμένου. Γίνουνται ὅμως καὶ ἄλλα, στὰ ὁποῖα παρίσταται καὶ ἡ οἰκογένειά του.

Τέτοια μνημόσυνα γίνουνται ὀχτὼ μέσα στὸν πρῶτο χρόνο. Ἕνα κάθε ἑνάμισι μῆνα.

Σ' ὅλα τὰ μνημόσυνα αὐτὰ τὸ χωριὸ πενθοφορεῖ καὶ προσεύχεται ἀπὸ κοινοῦ παρακαλῶντας τὸν πνιγμένο, τὸν ὁποῖον θεωρεῖ ὡς ἅγιο, νὰ μσιτέψη στὸν Θεὸ γιὰ τὴν σωτηρία τῶν συχωριανῶν του.

Παρόμοια σχεδὸν ἔθιμα ὑπάρχουν καὶ σὲ μερικὰ δικά μας νησιά, ὅπως στὴ Σύμη.

Στὴ Σύμη, π. χ., ὅταν πνιγῆ κανένας καὶ δὲν βροῦνε τὸ πτῶμα του, κηδεύουν ἀντὶ αὐτοῦ τὰ ροῦχα του !....

Ἔτσι ὑπάρχουν τάφοι στὸ νεκροταφεῖο τοῦ νησιοῦ αὐτοῦ, στοὺς ὁποίους δὲν εἶνε θαμένος ὁ νεκρὸς ποὺ ἀναφέρει ὁ σταυρός, ἀλλὰ μόνον ἡ γιορτινὴ ἐνδυμασία του.

ΣΤΙΧΑΚΙΑ

Η ΖΩΝΤΟΧΗΡΑ

Ἡ ζωντοχήρα ἡ λυγερὴ
ἔχει διπλῆ τὴ χάρι,
ἔχει τῆς χήρας τὴ φωτιά,
τῆς κόρης τὸ καμάρι.

Μὰ ὅσο παχαίνει μόνη της,
κι' ὅσο περνοῦν οἱ χρόνοι,
βρίσκει πὼς δὲν συμφέρει πειὰ
νὰ πολυκαμαρώνη.

Ι. ΠΟΛΕΜΗΣ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΟΥΣ

Ο ΕΡΑΝΟΣ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

Μὲ ἐξαιρετικὴ συγκίνησι καὶ μὲ βαθυτάτη ἱκανοποίησι σπεύδουμε ν' ἀναγγείλουμε ὅτι ἀρκετοὶ φιλάνθρωποι ἀναγνῶσται μας ἔσπευσαν νὰ προσφέρουν προθύμως τὸν ὀβολόν τους ὑπὲρ τοῦ ἐκ Καλαμῶν ἀναξιοπαθοῦντος ἐφέδρου ἀξιωματικοῦ, περὶ τοῦ ὁποίου ἐγράφαμε εἰς προηγούμενον φύλλον.

Πρώτη, μιὰ εὐγενικὴ καὶ γενναιόψυχος συνδρομήτριά μας ἀπὸ τὸν Ἠνταμὸ τῶν Κυθήρων, μᾶς ἀπέστειλε 20 δρχ. εἰς μετρητὰ καὶ ἕνα κομψότατο ἐργόχειρό της, διὰ νὰ πωληθῆ ὑπὲρ τοῦ ἀναξιοπαθοῦντος ἐφέδρου.

Ἐπίσης μᾶς ἀπεστάλησαν 25 δρχ. ὑπὸ τοῦ κ. Γ ε ω ρ γ. Κ α λ λ ι γ έ ρ ο υ , ἐκ Κατουνίου Κυθήρων καὶ 10 δρχ. ὑπὸ μιᾶς ἀναγνωστρίας μας ἐξ Ἀλεξανδρουπόλεως, κρυπτομένης ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «Π ν ο ο ύ λ α».

Ὁ ἔρανος συνεχίζεται.

Παρακαλεῖται ὁ κύριος, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου διενεργεῖται ὁ ἔρανος, νὰ μᾶς ἀποστείλη τὴν ἀκριβῆ του διεύθυνσιν διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν χρημάτων.